

Til: Plan- og bygningsetaten (PBE), Oslo kommune

Søndre Sandås, 24. august 2026

NOAs høringsuttalelse til kommuneplanens arealdel i Oslo

Vi trenger en mer ambisiøs arealplan for langsiktig bevaring av byens grønne arealer og naturen i Marka

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) viser til andregangshøring av kommuneplanens arealdel – Oslo mot 2040 – og kommer her med vår uttalelse til høringen.

Vi gjør oppmerksom på at vi også støtter uttalelsen fra FNF Oslo og Akershus, samt at NOAs fjordgruppe og flere av Naturvernforbundets lokallag i Oslo sender egne uttalelser.

Videre viser vi til og legger ved vårt høringssvar fra 2023, da våre merknader fra 2023 i liten grad er fulgt opp i arealplanen som nå er fremmet til andregangshøring.

SAMMENDRAG

NOA mener at Oslo kommune bør være langt mer ambisiøs, og konkret, i å ivareta byens gjenværende naturverdier i et langsiktig perspektiv. Vi viser til vårt omfattende innspill til høringen av kommuneplanens arealdel (KPA) i 2023, med tittelen: «Hvordan kan Oslos arealplan legge til rette for varig sameksistens mellom menneske og natur i Oslogryta?». Vi synes oppfølgingen fra kommunens side har vært svak og fremmer nå forslag om en langt mer aktiv, konkret og fremtidsrettet grønn arealpolitikk.

Våre viktigste innspill gjelder 1) prioritere bevaring av gjenværende grønne arealer i byggesonen og 2) etablere økologiske spredningskorridorer i Marka.

Begrunnelse: 1) Gjennom dispensasjoner og bit-for-bit nedbygging mister byen årlig grønne arealer som betyr mye for menneskenes trivsel og naturmangfoldet. Det trengs et overordnet og varig grep for å stoppe denne utviklingen. 2) Viktige skogsbiotoper i Marka fragmenteres, mens moderne landskapsøkologi anbefaler opprettelse av spredningskorridorer. Det foreligger et konkret og begrunnet forslag fra NOA om opprettelse av slike korridorer.

NOA foreslår at bystyret inviteres til å fatte følgende vedtak:

- **Gjenværende grønne arealer i byen skal konsekvent bevares, av hensyn til borgernes livskvalitet og for å sikre restbiotoper for dyre- og planteliv.**
 - **En systematisk planvask gjennomføres for å sikre at grønne arealer gis arealformål «grønnstruktur» og omfattes av arealplanens «parkagrense»**
 - **I elvedalene skal gjenværende grønne belter bevares i sin fulle bredde**
 - **Bymiljøetaten gis i oppdrag å lage en samlet verneplan for byens 10 elvedaler. Først da kan byen med rette kalle seg blågrønn.**
- **Ved eventuelle dispensasjoner fra disse retningslinjer, skal prinsippet om arealnøytralitet praktiseres.**
- **I Marka skal det etableres økologiske korridorer som sikrer varig overlevelse av skogsarter.**

UTDYPENDE MERKNADER OG INNSPILL TIL HØRINGSFORSLAGET

1. GRØNNE AREALER I BYGGESONEN

Arealplanen må prioritere bevaring av gjenværende grønne arealer i byggesonen, i tråd med kommunens mål om arealnøytralitet

1.1. Behov for systematisk planvask av arealformål for de grønne arealene

Oslo kommunes [byutviklingsstrategi](#) slår fast at kommunen skal «*bevare og styrke natur, grønnstruktur og karbonrike arealer*», herunder «*sikre byens parker, grønnstruktur, naturverdier og verdifulle naturlige karbonlagre mot nedbygging*» og «*gjennomføre tiltak som gjør det mulig å bli en arealnøytral kommune*». Byutviklingsstrategien ble vedtatt av bystyret som del av kommuneplanens samfunnsdel så sent som i april 2025 og skal være førende for videre planarbeid i kommunen.

Byutviklingsstrategiens mål for bevaring av natur er fremtidsrettet og ambisiøst – men fullt gjennomførbart, hvis de rette virkemidlene tas i bruk og den politiske viljen er til stede.

Et avgjørende grep vil være å styre fremtidig arealbruk til såkalte «grå» arealer. Her peker byutviklingsstrategien på at byen skal utvikles «*gjennom fortetting og transformasjon av næringsområder*» og at det skal bygges «*på allerede bebygde arealer*».

Etter NOAs syn er kommunens arealplan det viktigste verktøyet for oppfølging og etterlevelse av byutviklingsstrategien og målet om å bli en arealnøytral kommune.

Arealplanen kan både styre arealbruken til de rette stedene, og sikre byens parker, grønnstruktur, naturverdier og verdifulle karbonlagre mot bit-for-bit-nedbygging.

Høringsforslaget er etter NOAs syn ikke godt nok for å *sikre byens parker, grønnstruktur, naturverdier og verdifulle naturlige karbonlagre mot nedbygging* og gjøre Oslo til en arealnøytral kommune. Både gjeldende og foreslått arealplan har – særlig i ytre by – altfor grovmaskede arealformål, og mange viktige natur- og friluftslivsområder (grønne arealer) er ikke omfattet av arealformålet «grønnstruktur». «Parkagrensen» (bestemmelse pkt. 13) omfatter dermed på langt nær alle de arealer som bør være omfattet.

Dette åpner for planforslag på grønne arealer som kan være i tråd med arealformålet, men som er i strid med de overordnede målene om arealnøytralitet og bevaring av natur. Når avveiningene og de politiske beslutningene flyttes ned til enkeltsaker, viser all erfaring at bit-for-bit-nedbyggingen vil fortsette. Vi viser blant annet til følgende uavklarte/pågående planinitiativer, hvor viktige natur- og friluftsområder i byggesonen foreslås bygget ned:

- [Forslag om Oslo Science HUB](#) som vil bygge ned to utvalgte naturtyper (kalklindeskog og hule eiker) ved Ullernchaussen, [PBE saksnummer 2025/06766](#)
- [Forslag om å etablere barnehage i naturområdet langs Alnaelva](#) ved Hagelundveien (gnr 94/204) som del av utviklingen av Grorud sentrum.
- [Forslag om Gaustad hotell](#), dels i registrert naturtype.
- [Bredtvedtskogen](#): Utvidelse og oppgradering av Bredtveit kvinnefengsel i viktig nærskog og friluftslivsområde med naturtyper, [PBE saksnummer 2025/06727](#)
- [Forslag om utvidelse av Kringsjå idrettspark](#), dels i registrerte naturtyper, [PBE saksnummer 2024/55077](#)
- [Forslag om nytt boligprosjekt på Veitvet](#), Sletteløkka 38 - 42, dels i registrert naturtype, [PBE saksnummer 2025/06714](#)

NOA mener arealplanen må prioritere bevaring av de grønne arealene – det må fremgå klart av arealplankartet at gjenværende grønne arealer i byggesonen er uaktuelle for bygge- og anleggstiltak – og med det sette en tydelige ramme for senere saksbehandling av planinitiativer/planforslag, dispensasjonssøknader m.v.

NOA bemerker at *hvor* de gjenværende grønne arealene i byggesonen finnes er godt kjent og dokumentert. *Naturtyper* kartlegges fortløpende i regi av Bymiljøetaten og er tilgjengelig i Oslo kommunes digitale «[Naturkart](#)». *Friluftslivsområder* i Oslo, også i hele byggesonen, ble i perioden 2017-2019 kartlagt, beskrevet og verdsatt i et [omfattende og grundig prosjekt](#). Friluftslivsområdene, med detaljert informasjon, er kartfestet og tilgjengelig i Naturbase.

NOAs egen analyse av dette kunnskapsgrunnlaget viser særlig følgende mangler for sikring av grønne arealer i byggesonen som «grønnstruktur»:

- Større sammenhengende områder som Bredtvedtskogen, Holmenkollåsen og skogen sør for Bogstad er ikke sikret som grønnstruktur.
- Viktige hundremeterskoger og friluftslivsområder er ikke sikret som grønnstruktur.
- Mange registrerte, verdifulle naturtyper har ikke i det hele tatt, eller bare delvis, arealformål grønnstruktur.
- Deler av kantsoner langs vassdragene – også registrerte naturtyper – har ikke arealformål grønnstruktur. Enkelte delstrekninger faller helt utenfor arealformålet grønnstruktur.
- Vi viser til vedlegg 1 for en (ikke uttømmende) oversikt over områder som bør endres til arealformål grønnstruktur.

NOA minner om Bymiljøetatens (BYMs) klare faglige anbefaling om «bedre arealmessig sikring av viktige natur- og friluftsområder i byggesonen» ved rulleringen av kommuneplanens arealdel. BYM foreslo en rekke konkrete arealbruksendringer natur- og friluftslivsområder i uttalelser til Plan- og bygningsetaten (PBE):

- [Innspill 09.02.2021](#) (s. 18)
- [Innspill 27.10.2021](#) (vedlegg 1)
- [Innspill 30.12.2021](#) (vedlegg 1)
- [Vedlegg 1](#) til innspill [09.02.2022](#)

I flere av uttalelsene oppfordret BYM til et tverretattlig systematisk arbeid for å arealbruksendringer til «grønnstruktur» for natur- og friluftslivsområdene i byggesonen. Dette er ikke fulgt opp. BYM gjentok budskapet i [uttalelse til KPA-høringen i desember 2023](#). Likevel er det ikke gjort noe slikt arbeid siden 2023-høringen, og KPA-forslaget som nå er på høring, inneholder bare marginalt flere tilbakeføringsområder til «grønnstruktur» enn høringsforslaget av 2023.

Det er beklagelig at Bymiljøetatens innspill ikke ble fulgt opp i forkant av 2023-høringen og heller ikke er innarbeidet i det reviderte forslaget som nå er på høring.

NOA ber om at det gjennomføres et systematisk planvaskarbeid for å endre gjenværende grønne arealer i byggesonen til arealformål «grønnstruktur».

Deretter må reguleringsplaner gjennomgås og oppheves eller oppdateres for å bringes i samsvar med arealplanens arealformål.

I lys av kommunens ambisjon om arealnøytralitet må arbeidet gis høyeste prioritet og gjennomføres på en måte som sikrer raskest mulig oppdatering av arealplanens arealformål. Om nødvendig må det gjennomføres en begrenset høring for nye områder som foreslås endret til «grønnstruktur» som følge av planvaskarbeidet.

En systematisk 'planvask' av arealplanens arealformål vil, foruten sikring av grønne arealer for biologisk mangfold, rekreasjon og karbonbinding, bidra til mindre ressursbruk knyttet til 'unødvendige' planforslag. Vi viser til at det i en mange planinitiativer er uenighet mellom forslagsstiller og PBE om planforslaget er i samsvar med (til dels motstridende) overordnede planer. Med en tydelig arealprioritering av grønnstruktur i arealplanen, kan slike planinitiativer unngås og ressurser frigis til de planforslag som er i samsvar med overordnede mål for arealbruken i Oslo.

1.2. Behov for helhetlig vern og forvaltning av naturen langs Oslos elvedaler

Oslo markerer seg gjerne som «Den blågrønne byen», med ti elver som forbinder Marka og fjorden. Alle elvedalene har viktige naturverdier, men ingen er vernet etter naturmangfoldloven. Det haster med å sikre det rike mangfoldet av naturtyper og arter, som er en rest av Oslo-grytas unike biomangfold. Elvedalene fungerer også som viktige nær-rekreasjonsområder for mange mennesker. Man kan være i naturen og samtidig midt i byen. Elvedalene er imidlertid svært sårbare for irreversible inngrep og altfor smale soner av natur langs vannstrengen er sikret gjennom dagens praktisering av plan- og bygningsloven. Mange arter, derav rødlistede, vil forsvinne dersom gjenværende naturbelter innskrenkes ytterligere.

NOA mener det bør lages en verne- og forvaltningsplan som både sikrer store, sammenhengende naturområder etter naturmangfoldloven, og som tar vare på de små rest-områdene av natur gjennom streng regulering etter plan- og bygningsloven. Enhver innskrenking av gjenværende natur langs vannstrengen vil virke negativt inn på artsmangfoldet i elvedalene.

Dette bør være et mål for alle vassdragene i Oslo, selv om utgangspunktet er ulikt hva gjelder omfang, sammenheng og kvalitet på gjenværende naturbelte langs vassdragene.

I påvente av en verne- og forvaltningsplan må elvedalenes natur sikres bedre i arealplanen:

- Hele naturbeltet (gjenværende natur/grøntområder) langs vassdragene må gis arealformål "grønnstruktur", eventuelt med underformål "naturområde".
- Planbestemmelse 10.1.1. pkt b (byggeforbudet) må forsterkes til å omfatte hele naturbeltet langs vassdragene, uavhengig av avstand fra vannkant.
- Planbestemmelse 10.1.2 støttes.
- Planbestemmelse 10.2 må forsterkes, for eksempel slik at bestemmelsen i første kulepunkt («tillates ikke tiltak som kan forringe naturverdiene») gjelder for alle registrerte naturtyper langs vassdragene, uavhengig av om naturtypen er vurdert å ha A-, B- eller C-verdi.

1.3. NOA støtter «parkagrensen», men er usikker på innretningen

NOA støtter intensjonen bak bestemmelse 13.b - «parkagrensen», men er usikre på om bestemmelsen reelt vil gi «grønnstruktur» sterkere vern mot omdisponering til andre formål.

Vern etter naturmangfoldloven gir sterkere beskyttelse enn bestemmelser i medhold av plan- og bygningsloven, som kan gjøres om av skiftende politiske flertall. NOA ber derfor om at kommunen tar initiativ til vern etter naturmangfoldloven for alle de områder som kan kvalifisere for det, jf, også punkt 1.2 om vern av Oslos elvedaler.

NOA ber videre om at det klargjøres hva som menes med «erstatningsarealer», og at dette begrepet kun kan omfatte grå arealer som gjøres grønne / restaureres.

1.4. NOA støtter forslagene til arealbruksendringer, jf. konsekvensutredningen kapittel 13, men har merknader til avgrensningen av endringene 13.1 Bånkallia, 13.2 Hauketo, 13.4 Strømsdammen og 13.4 Tangerud.

Vi viser til konsekvensutredningens kapittel 13 som beskriver områder som foreslås endret til «grønnstruktur».

NOA støtter alle forslagene, men understreker at vi etterlyser en systematisk 'planvask' av arealformålene i arealplanen for alle gjenværende grønne arealer i byggesonen, jf. uttalelsens punkt 1.1.

Bakgrunnen for arealbruksendringen for 'lekeskogen på Ullern' til «grønnstruktur» - et innbyggerforslag behandlet av bystyret, uavhengig av arealplanarbeidet - synliggjør en altfor vilkårlig tilnærming til sikring av grønne arealer i arbeidet med kommuneplanens arealdel. NOA støtter helhjertet at 'lekeskogen på Ullern' sikres som «grønnstruktur», men det finnes utvilsomt andre lekeskoger og hundremeterskoger som bør sikres med samme arealstatus – og dermed også bli omfattet av den nye 'parkagrensen'.

NOA har merknader til til avgrensningen av endringene 13.1 Bånkallia, 13.2 Hauketo, 13.4 Strømsdammen og 13.4 Tangerud.

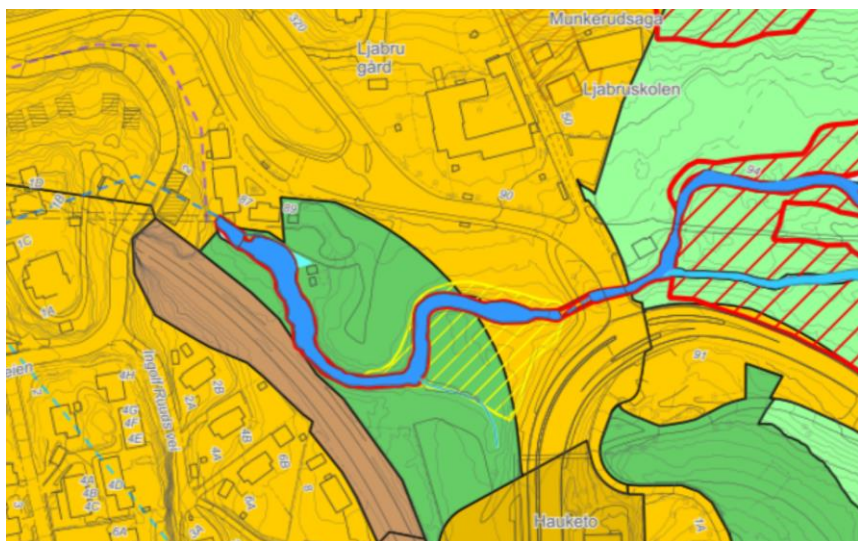
13.1. Bånkallia.

Endringsforslaget omfatter ikke det tilgrensende naturområdet med naturtyper mot sørvest mellom Odvar Solbergs vei og Trondheimsveien, som også er kartlagt som et svært viktig friluftslivsområde. NOA ber om at endringsforslaget utvides mot sørvest.

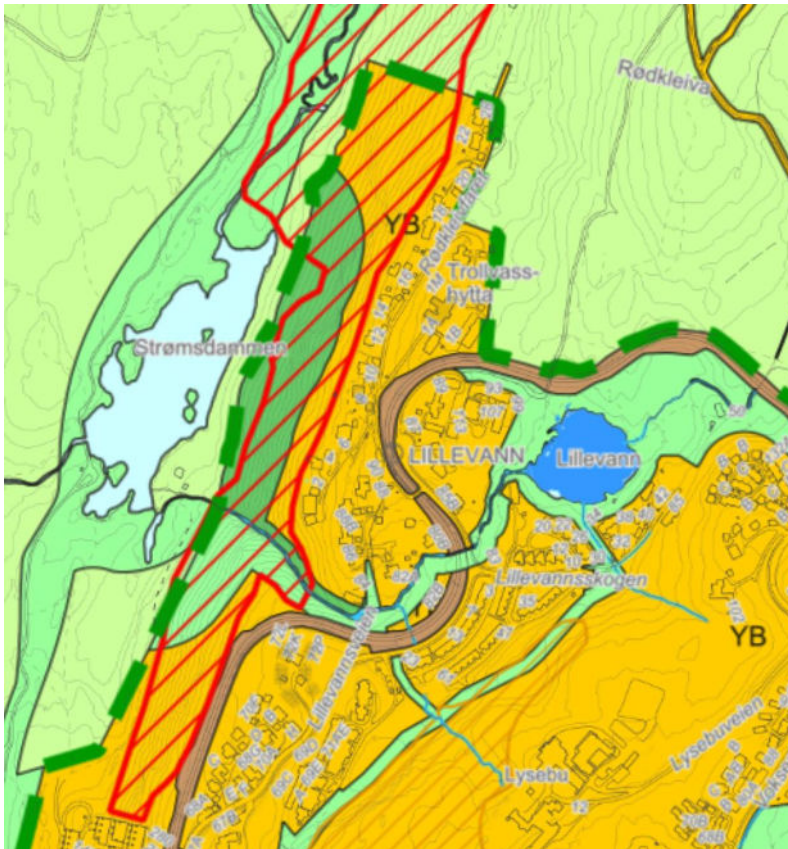
13.2 Hauketo

Forslaget som omtales som «området ved Ljanselva» foreslås endret kun for det arealet som i KPA 2015 er inkludert i utviklingsområdet. En mer naturlig og riktig avgrensning ville være å endre hele arealet som er registrert som naturtype til «grønnstruktur».

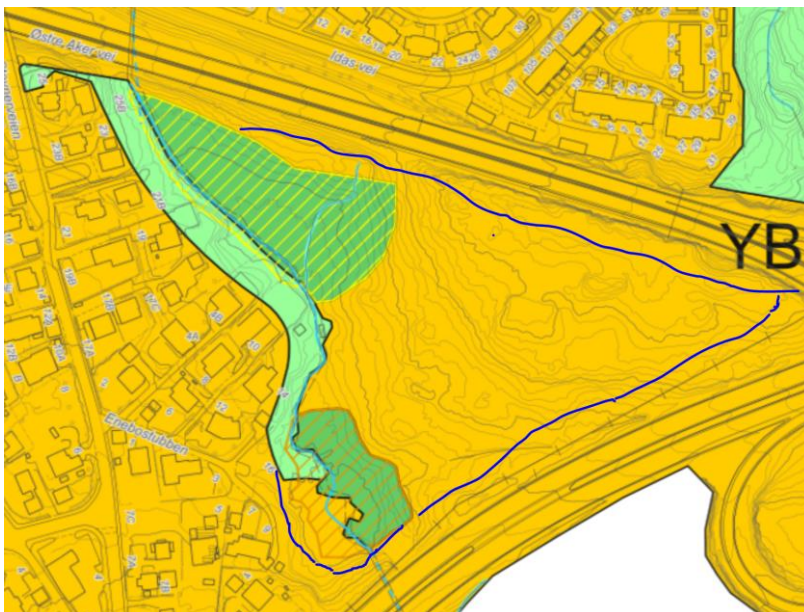
13.4 Strømsdammen

Endringsforslaget omfatter kun deler av den registrerte naturtypen. NOA ber om at hele naturtypen mot nord, øst og sør omfattes av endringen til arealformål «grønnstruktur». Mot sør bør også restarealet utenfor naturtypen mot markagrensen omfattes av endringen.

13.4. Tangerud

Endringsforslaget omfatter bare deler av den registrerte naturtypen i sør, og omfatter heller ikke naturområdene østover mot Østre Aker vei og E6. NOA ber om endringsforslaget utvides til å omfatte hele naturtypen og all natur som ikke er båndlagt av hensyn til veiene, se vår omtrentlige blåmarkering i figur under.

1.5. NOA har merknader til utviklingsområde U5 Radiumhospitalet og U3 Veitvet

Utviklingsområde U5 Radiumhospitalet: Konsekvensutredning for naturmangfold er mangelfull og misvisende.

Naturtypen nordøst i utviklingsområdet omtales i konsekvensutredningen kun som «A-område», men er registrert både som naturtypen «hule eiker» og som naturtypen «kalklindeskog». Begge er utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven.

Vi viser også til Bymiljøetatens uttalelser om naturmangfoldet i utviklingsområdet, i pågående plansak, ref. PBE saksnummer 2026/008607.

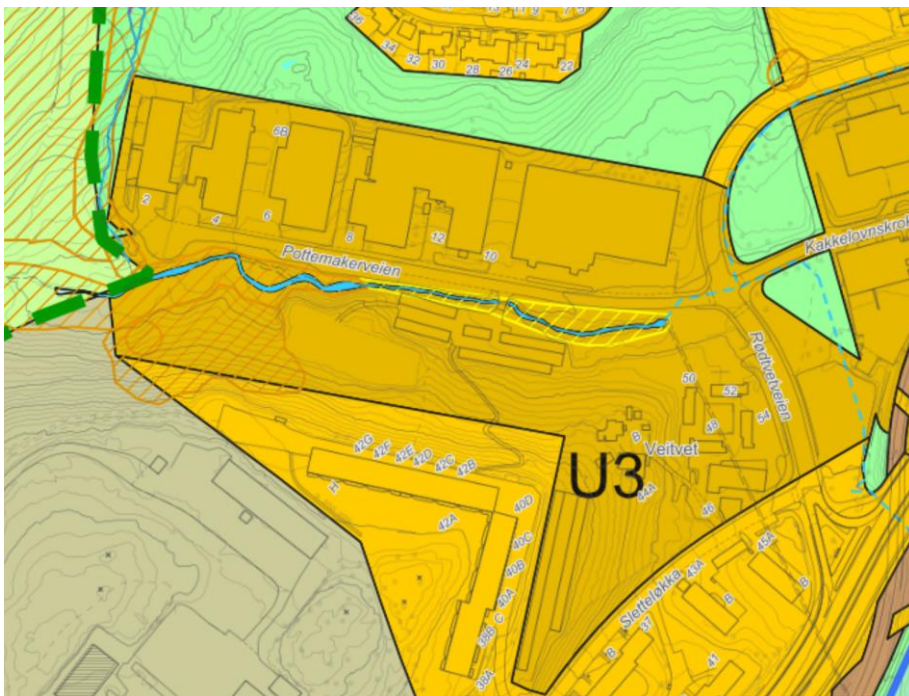
- [Uttalelse 23.08.2024](#) til oppstartsmøte – Bymiljøetaten fraråder utbygging
- [Brev 12.11.2024 om oppdatert vurdering av naturverdierne](#), med [vedlegg](#)
- [Uttalelse 10.12.2024](#) til varsel om planoppstart
- [Uttalelse 07.05.2025](#) til offentlig ettersyn av planprogram
- [Uttalelse 20.01.2026](#) til varsel om revidert planprogram.

Tema naturmangfold må oppdateres med informasjon om de utvalgte naturtypene og naturmangfoldlovens rammer for slike, samt behovet for ytterligere kartlegging og dokumentasjon av naturmangfoldet. Konsekvensutredningens oppsummering/anbefaling må oppdateres slik at det klart fremgår at eventuell utvidelse ikke skal medføre tap/forringelse av utvalgte naturtyper.

Det er uheldig at kommunen i arealplanarbeidet ikke peker på andre lokaliteter/ utviklingsmuligheter i tilknytning til Radiumhospitalet, som ikke medfører tap av natur.

Utviklingsområde U3 på Veitvet: Registrerte naturtyper må tas ut av utviklingsområdet og/eller sikres mot utbygging eller annen forringelse.

For U3-områdene er det overveiende ikke gjennomført konsekvensutredning i arealplanforslaget. Så heller ikke for området ved Veitvet. Her finnes flere naturtyper og et bekkedrag. Avgrensningen av utviklingsområdet bør minimum endres slik at naturtypen i sørvest holdes utenfor utviklingsområdet. Bekkedraget med kantsoner må ikke forringes.

For øvrig bør alle utviklingsområder omfattes av konsekvensutredningen.

2. HENSYNSSONER FOR BEVARING AV NATURMILJØ I MARKA

Hensynssoner for bevaring av naturmiljø i Marka (økologiske korridorer) må ha en innretning som reelt styrker skognaturen og hensynet til biologiske og landskapsøkologiske kvaliteter innenfor sonen

2.0. Oversikt

Våre synspunkter og innspill til forslaget om hensynssoner for bevaring av naturmiljø (H560) i Marka er inndelt slik:

- 2.1. Om behovet for økologiske korridorer i Marka.
- 2.2. Vår vurdering av høringsforslagets (2026-forslagets) alternativer 1 og 2: NOA anbefaler alternativ 2.
- 2.3. En sammenlikning av retningslinjen i høringsforslagets alternativ 2 mot retningslinjen ved høringen av KPA-forslaget i 2023: NOA anbefaler 2023-retningslinjens ordlyd.
- 2.4. Vår vurdering av planbeskrivelsens omtale av hensynssone H560: NOA anbefaler 2023-planbeskrivelsens ordlyd.
- 2.5. En vurdering av kommunens hjemmelsgrunnlag: Kommunen har utvilsomt hjemmel til å fastsette hensynssoner med retningslinjer som foreslått i 2023 og 2026.
- 2.6. NOAs forståelse av hvordan retningslinjen skal etterleves og praktiseres. NOA ber om et tillegg til planbeskrivelsen.
- 2.7. NOAs alternative forslag til økologiske korridorer i Marka innenfor Oslo kommune. NOA ber om et tillegg til planbeskrivelsen.

Sammenfattet er vår holdning denne: Det er nødvendig å opprette hensynssoner for bevaring av naturmiljø i Marka. Hensynssonene må ha grunnlag i et ønske om å bevare og utvikle økologiske korridorer. Innretningen må ha en innretning som reelt styrker skognaturen og hensynet til biologiske og landskapsøkologiske kvaliteter innenfor sonen. I forslaget nå (2026-forslaget) er det bare en hensynssone med retningslinjer etter alternativ 2 som kan sikre dette. Men vi mener samtidig at de foreslåtte retningslinjene etter dette alternativet ikke er tydelige nok, og at retningslinjene i 2023-forslaget bør velges.

2.1. Om behovet for økologiske korridorer i Marka

NOA ga en utfyllende faglig begrunnelse for etablering av hensynssone for bevaring av naturmiljø i Marka (økologiske korridorer) ved høringen i 2023 - **se vedlegg 3**.

Siden den gang er behovet for bevaring og restaurering av landskapsøkologiske sammenhenger, i et skoglandskap sterkt fragmentert av flatehogst de siste omtrent 80 årene, aktualisert og dokumentert i flere sammenhenger.

I februar 2024 gikk 167 forskere fra ulike institusjoner sammen om et [bredt forskeropprop](#) der de ba regjeringen gjennomføre registrering og kartfesting av de siste naturskogene innen utgangen av 2025. Ifølge forskerne kan manglende dokumentasjon og betydelig årlig hogst i naturskoger «medføre irreversible tap av naturverdier i norsk skog om ikke en mer komplett kartfesting kommer på plass i nær fremtid». Forskerne peker særlig på betydningen av de gjenværende naturskogene (ikke tidligere flatehogd skog) i et landskapsøkologisk perspektiv.

Basert på et innspill fra direktoratene, skal Regjeringen ta stilling til tiltak for å forbedre den økologiske tilstanden i skog. [Anbefalingene fra direktoratene](#) inneholder mange gode forslag, men legger i liten grad vekt på det enkelttiltaket som et temmelig samstemt kunnskapsmiljø anser som det aller viktigste: ivaretagelse av de siste naturskogene. Gjenværende naturskoger (forstått som den skogen som ennå ikke har vært flatehogd, jf. Storaunet og Rolstad 2020) er svært viktige i et landskapsøkologisk perspektiv, og må etter vårt syn kartfestes og få naturverdiene dokumentert. Dette for å kunne sikre naturverdiene i skogene som har størst betydning for det biologiske mangfoldet i skoglandskapet.

Med bakgrunn i forskeroppdraget bestilte Regjeringen et naturskogskart som i januar 2025 ble lansert i en første versjon. Mulige bruksområder er «arbeid med skogvern, skog- og arealforvaltning, men det er per i dag ingen føringer for hvordan kartet skal brukes og hvilken status det skal ha i forvaltning av skog». Naturskogskartet videreutvikles i 2025 og 2026 og ny versjon skal komme mot slutten av 2026.¹

I februar 2026 ble resultater fra [EcoForest-prosjektet](#) presentert. Forskningsprosjektet har undersøkt langtidseffektene av flatehogst på skogens økosystem og biologiske mangfold, og forskerne anbefaler at resultatene får betydning for forvaltningen av eksisterende naturskog.

I EcoForest påviste vi at artssamfunnene i naturskog og eldre, tidligere flatehogd skog var forskjellige, og at rødlistede arter primært forekom i naturskogen. For å sikre arters overlevelse og viktige funksjoner har arter, bør bevaring av eksisterende naturskog være en prioritert nasjonal oppgave. Særlig viktig er det å bevare skoger som befinner seg på middels- eller produktiv skogsmark.²

På oppdrag for Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet har NIBIO, NINA og NMBU i 2026 gitt «et oppdatert og helhetlig kunnskapsgrunnlag om hvordan tiltak i skogforvaltningen kan innrettes for å bidra til både økt opptak og redusert utslipp av klimagasser, samt opprettholde eller forbedre økologisk tilstand i skog». I deres sluttrapport konstateres at det «mest effektive tiltaket for å opprettholde og på sikt øke økologisk tilstand i skog vil være å unngå at arealer i god tilstand får redusert tilstand» og det anbefales bl.a. «styrket arealdifferensiering i skogforvaltningen, der skog i god økologisk tilstand skjermes mot inngrep, mens produksjonsrettede klimatiltak konsentreres til allerede påvirket produksjonsskog»³.

Et illustrerende eksempel på manglende arealdifferensiering og hensyntagen til naturskog i Marka er godkjenningen av selektiv hogst i naturskog sør for Spålen i Ringerike kommune, [også omtalt i NRK](#). Skogområdet er kartlagt og verdsatt som svært viktig naturtype, med et stort mangfold av truede og rødlistede arter. Hogst av slik skog ødelegger viktige leveområder for truet skogsnatur og medfører ytterligere fragmentering av skoglandskapet, i en situasjon der en betydelig, og stadig økende andel av Marka har vært gjenstand for flatehogst.

Som dokumentert i vedlegg 3 var de foreslåtte økologiske korridorene allerede svekket da arealplanen var på høring høsten 2023, som følge av hogst av naturskog i sonen i den korte tiden fra Biofokus gjorde sine analyser høsten 2022 ([Biofokus rapport 2022-115](#)). Situasjonen har vedvart og siden 2023 er det innenfor de foreslåtte hensynssonene i alternativ 2 gjennomført flatehogst i flere naturskogsområder.

NOA anser at Oslo kommunes forslag om hensynssoner for bevaring av naturmiljø – alternativ 2 - vil kunne bidra til bedre ivaretagelse og noe mer differensiert forvaltning av gjenværende naturskog, og således kunne fremme hensynssonens funksjon som økologisk korridor. Forslaget er klart innenfor rammen for slike soner satt i plan- og bygningsloven og skogbrukslovens markaforskrift, jf. også vurdering av juridisk hjemmel i punkt 2.4.

¹ <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/kart-over-naturskog/>

² <https://www.forskersonen.no/flatehogst-kronikk-meninger/stort-prosjekt-avdekker-nye-funn-om-skogen-dette-er-konsekvensene-av-flatehogst/2638290>

³ NIBIO RAPPORT, 12/51, 2026, tilgjengelig fra <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2026/mai-2026/oppdatert-kunnskapsgrunnlag-om-tiltak-for-klima-og-okologisk-tilstand-i-skogen/>

2.2. NOAs vurdering av 2026-forslagets alternativ 1 og 2: NOA støtter alternativ 2

Vurdering av alternativ 1

I alternativ 1 foreslås buffersoner på 100 meter rundt kartlagte naturtyper, områder vernet etter naturmangfoldloven og markalovens friluftsområder, og i tillegg 30 meter buffersone rundt vassdrag i Marka.

Retningslinjer for alternativ 1: Ved planforslag eller søknad om tiltak vurderes områdets funksjon som buffersone for verneområdene og områdene med kartlagte naturtyper slik at disse ikke forringes. Kantsone mot vann og vassdrag vurderes for å ivareta kantsonens stabilitet og økologiske funksjon.

Alternativ 1 har etter NOAs syn klare mangler:

- Alternativet omfatter ikke søknader om hogst
- Alternativets retningslinje vektlegger ikke økologisk sammenheng og ivaretar ikke sammenhengende naturområder (spredningskorridorer)
- For områder vernet etter naturmangfoldloven regulerer naturmangfoldloven § 49 det samme.
- For kantsoner langs vann og vassdrag ivaretar vannressursloven langt på vei samme hensyn.

Markalovens generelle bygge- og anleggsforbud medfører at det i hovedsak er landbrukstiltak og tilretteleggingstiltak for friluftsliv (stier/løyper/turveier) som er aktuelle nye bygge- og anleggstiltak i Marka. *Hogst* i biologisk og økologisk verdifull skog er dermed en langt større og vanligere trussel mot naturmangfoldet i Marka enn bygge- og anleggstiltak.

Når alternativ 1 ikke avgrenser sammenhengende områder, og heller ikke omfatter søknader om hogst, tilfører alternativet lite av verdi for områdenes funksjon som økologisk korridor. Det er da heller ikke omtalt som et forhold til vurdering i retningslinjen.

Alternativ 1 er følgelig ikke konsistent med planbeskrivelsen som begrunner behovet for hensynssone H560 i Marka med at eksisterende naturverdier og verneområder alene er for små til å sikre funksjonen som økologiske korridorer.

Planbeskrivelsen gir ingen forklaring på hvorfor alternativ 1 fremmes, men på spørsmål fra FNF Oslo og Akershus om alternativets faglige begrunnelse [svarer PBE](#):

Etter høringen i 2023 har det vært et politisk ønske om å høre et alternativ til de økologiske korridorene foreslått i alternativ 2. Alternativ 1 er basert på ulike kartlagte verdier pluss en buffer, og på den måten bidra til bedre sikring av naturverdier.

Vi vil påpeke at et nesten enstemmig Oslo bystyre (kun mot 4 stemmer, FrP og Uavh,) ba byrådet «*jobbe videre for å få på plass hensynssoner for naturmiljø (økologiske korridorer)*» så sent som 24. september 2025 ([sak 228/25](#)).

Vi legger til grunn at utformingen av det politisk ønskede alternativet (alternativ 1) er forankret i byrådet, men stiller oss undrende til at det legges frem et høringsalternativ som hverken er i tråd med [bystyrets vedtak](#) om å arbeide videre for økologiske korridorer eller byrådets egen [Hammersborgerklæring](#) med samme målsetning.

Vurdering av alternativ 2:

I alternativ 2 foreslås sammenhengende hensynssoner (økologiske korridorer) med en geografisk avgrensning basert på [Biofokus rapport 2022-115](#). Avgrensningen av hensynssonen er lik den som var på høring i 2023 (2023-forslaget).

Hva gjelder retningslinjene, merker vi oss at ordlyden er kortet ned og endret sammenliknet med 2023-forslaget. Endringene har gjort retningslinjene uklare og upresise, og mindre egnet til å bidra til hensynssonens formål.

Vi kan ikke se at det er gitt noen begrunnelse for hvorfor man har valgt å gå bort fra forslaget som ble fremlagt i 2023, om en hensynssone bevaring naturmiljø H560 med retningslinjer i tre kulepunkter. Vi vet derved ikke hvorvidt endringen av retningslinjens ordlyd skyldes en endret rettslig vurdering av hjemmelsgrunnlaget, eller om det skyldes en endret faglig (eller politisk) vurdering av 2023-forslagets hensiktsmessighet.

NOA anser at Oslo kommunes forslag om hensynssoner for bevaring av naturmiljø – alternativ 2 - vil kunne bidra til bedre ivaretagelse og noe mer differensiert forvaltning av gjenværende naturskog, og således kunne fremme hensynssonens funksjon som økologisk korridor. NOA støtter opprettelse av en hensynssone etter alternativ 2, men ber om at retningslinjene til alternativet utformes i samsvar med ordlyden i 2023-forslaget. Mer om dette i pkt 2.3.

Dersom retningslinjen for alternativ 2 likevel vedtas ber vi om at minimum følgende endringer innarbeides: *«Innenfor sonen skal sammenhengen mellom kartlagte naturtyper, øg verneområder m.v. og området funksjon som økologisk korridor ~~vektlegges~~ sikres/ivaretas i planforslag og søknad om tiltak og hogst. I vurderingen skal det tas utgangspunkt i et ~~tilstrekkelig~~ godt beslutningsgrunnlag om biologisk mangfold og naturverdier.»*

I motsetning til alternativ 1, er alternativ 2 i samsvar med bystyrets vedtak i [sak 228/25](#).

2.3. Retningslinjene for alternativ 2 må gjøres mer presise og målrettede, tilsvarende ordlyden i 2023-forslaget

Forslaget etter alternativ 2 svarer tendensielt til retningslinjene i det andre kulepunktet i 2023-forslaget, ved å knytte an til begrepet om økologiske korridorer. Men forslaget inneholder ikke retningslinjene i 2023-forslagets første og tredje kulepunkt. Dessuten tar den heller ikke vare på alle nyansene i retningslinjen i 2023-forslagets andre kulepunkt: I 2023-forslaget er det bl.a. forutsatt at det som skal vurderes er alle områder for biologisk mangfold, angitt som "kartlagte naturtyper, verneområder m.m." I 2026-forslaget begrenses vurderingen til "kartlagte naturtyper og verneområder", det vil si til naturtyper og verneområder som allerede er kartlagt som det. I 2026-forslaget er dessuten ikke videreført retningslinjen i andre kulepunkts andre punktum i 2023-forslaget, om at funksjonene som økologisk korridor og for sammenhengen mellom viktige områder for biologisk mangfold (...), ikke skal svekkes.

Alternativ 2 er mer vidtrekkende enn alternativ 1. Men begge alternativene er mindre vidtrekkende enn retningslinjene etter 2023-forslaget.

NOA fremmer forslag om at retningslinjene som var på høring i 2023 vedtas i sin helhet, slik at retningslinjene for hensynssonen vil lyde:

Innenfor sonen skal det tas særlige hensyn til naturmiljø og biologisk mangfold. Ved søknad om tiltak eller hogst, jf. forskrift om skogbehandling og skogsdrift i Oslo og nærliggende kommuner, skal hensynet til naturmiljø tillegges særlig stor vekt.

Ved søknad om tiltak eller hogst skal det sikres et godt beslutningsgrunnlag om naturverdier, med særlig vekt på det berørte områdes funksjon som økologisk korridor og for sammenhengen mellom viktige områder for biologisk mangfold (kartlagte naturtyper, verneområder m.m.). Disse funksjonene skal ikke svekkes.

Nye landbruksveier og større nye turveier og løyper bør unngås. Dersom slike tiltak vurderes skal de søkes plassert slik at de gir minst mulig skade for naturmiljøet.

2.4. Planbeskrivelsen er upresis og bør oppdateres

Planbeskrivelsen av 2026 har et annet formål og begrunnelse enn hva alternativ 1 kan bidra til å oppfylle, jfr. vår merknad i punkt 2.2.

Sammenholdt mot planbeskrivelsen i 2023-forslaget er planbeskrivelsen av 2026 kortet kraftig ned og gjort mindre konkret og presis. Planbeskrivelsen gir i svært liten grad utdypende veiledning til å forstå bakgrunn og begrunnelse for hensynssonen med retningslinjer.

NOA mener planbeskrivelsen i 2023-forslaget på en god måte får frem bakgrunnen for forslaget, nødvendigheten av økologiske korridorer, og veiledning til hvordan retningslinjene skal forstås.

NOA fremmer forslag om at omtalen i planbeskrivelsen erstattes av omtalen slik den lød i [planbeskrivelsen av 2023](#):

Det er betydelige naturverdier i Marka, og en del områder er vernet etter naturmangfoldloven, mens andre er registrert i naturtypekartlegging eller Miljøregistreringer i skog. Dette gir grunnlag for å ivareta naturverdier i enkeltområder, men mange av områdene er for små til å sikre artene, og det sikrer heller ikke de sammenhengende økologiske korridorene som er nødvendige for å bevare det biologiske mangfoldet. Skogbruk, og særlig flatehogst, har bidratt til reduksjon av naturkvalitetene i området, og kan fortsatt utgjøre en trussel mot disse verdiene.

Planforslaget viser derfor hensynssone naturmiljø for korridorer i Marka, med bestemmelser i pkt. 38.3. Grunnlaget for avgrensningen av hensynssonen er rapporten Økologiske korridorer og områder med særlig store naturverdier i Marka i Oslo kommune som Biofokus utarbeidet for kommunen høsten 2022. Retningslinjene til sonen gir føringer om at det ved søknad om tiltak eller hogst skal tas særlige hensyn til naturverdier, det skal sikres et godt kunnskapsgrunnlag, og nye landbruksveier og nye, større stier/løyper bør unngås. Retningslinjene må ses i sammenheng med forskrift om skogbehandling og skogsdrift i Oslo og nærliggende kommuner, hvor det er fastsatt at kommunen kan stille særlige vilkår til eller nekte hogst som kan medføre vesentlig ulempe for bla. naturmiljø.

2.5. Alle de hørte alternativene, både i forslag 2026 og i forslag 2023 er innenfor kommunens hjemmel etter plan- og bygningsloven

Kommunen har hjemmel

2026-forslagets alternativ 2 for hensynssoner i Marka er klart innenfor de rammer plan- og bygningsloven fastsetter for hensynssone naturmiljø i kommuneplanens arealdel (både mht det foreslåtte omfanget og mht foreslåtte retningslinjer), ref. pbl 11-8 tredje ledd bokstav c, tredje og fjerde avsnitt.

Også forslaget om hensynssone med retningslinjer i 2023 var innenfor kommunens hjemmelsgrunnlag, som begrunnet i vedlegg til NOAs uttalelse i 2023, nå vedlagt som **vedlegg 4**.

Hensynssonen med retningslinjer svarende til 2023-forslaget er nødvendig, jf. pbl § 11-5 tredje ledd og § 11-8 første ledd.

Som sagt i pkt 2.3 mener NOA at retningslinjene til en hensynssone etter alternativ 2 bør svare til retningslinjene som foreslått i 2023. Her vil vi si noe mer om hva dette innebærer. I vår høringsuttalelse i 2023 ga vi en grundig begrunnelse av nødvendigheten av og behovet for foreslått hensynssone med de da foreslåtte retningslinjene (**se vedlegg 3**) og i denne uttalelsens pkt 2.1. er begrunnelsen supplert med viktige nye opplysninger.

Med utgangspunkt i retningslinjenes ordlyd i 2023-høringen vil vi her kort peke på noen momenter som understreker nødvendigheten av hensynssonen med 2023-forslagets retningslinjer.

2023-forslagets første kulepunkt:

Innenfor sonen skal det tas særlige hensyn til naturmiljø og biologisk mangfold. Ved søknad om tiltak eller hogst, jf. forskrift om skogbehandling og skogsdrift i Oslo og nærliggende kommuner, skal hensynet til naturmiljø tillegges særlig stor vekt.

NOAs vurdering av første kulepunkt:

Forskrift om skogbehandling og skogsdrift i Oslo og nærliggende kommuner (markaforskriften) gir kommunen hjemmel til å nekte hogst eller gi pålegg om hvordan hogsten skal gjennomføres dersom hogsten er til «vesentlig ulempe» for blant annet naturmiljøet. I vurderingen av vesentlig ulempe skal kommunen bygge på en samlet vurdering der det blant annet skal legges vekt på størrelsen på arealet og tida det vil ta å reparere skaden.

NOA har i mange tilfeller over de siste årene erfart at kommunene gir tillatelse til hogst, også flatehogst av biologisk verdifull naturskog. Vi viser til flere eksempler gitt i **vedlegg 3**. I Ringerike kommune ble det gitt tillatelse til hogst i en registrert naturtype av høyeste verdi, med et stort omfang registrerte rødlistearter – se blant annet [omtale i NRK](#). Hogst av slik skog ødelegger viktige leveområder for truet skogsnatur og medfører ytterligere fragmentering av skoglandskapet.

Første kulepunkt av retningslinjen innebærer at hensynet til naturmiljø og biologisk mangfold skal vektlegges (enda) høyere innenfor hensynssonen enn utenfor. Hvorvidt vektleggingen av disse hensynene vil resultere i pålegg om hvordan hogsten skal utføres, eller at omsøkt hogst nektes, vil vurderes i hver enkelt sak, innenfor rammene av skogbrukslova og markaforskriften.

Hensynssonens avgrensning er fastsatt med utgangspunkt i kartanalyser utført av Biofokus på oppdrag fra Oslo kommune. Hensynssonen er fastsatt slik at den fanger opp områdene med best sammenheng mellom og størst omfang av naturtyper, nøkkelbiotoper og eldre skog. Retningslinjen gjelder således de områder av Marka som er best egnet for langsiktig ivaretagelse av naturmiljø og biologisk mangfold.

2023-forslagets annet kulepunkt:

Ved søknad om tiltak eller hogst skal det sikres et godt beslutningsgrunnlag om naturverdier, med særlig vekt på det berørte områdets funksjon som økologisk korridor og for sammenhengen mellom viktige områder for biologisk mangfold (kartlagte naturtyper, verneområder m.m.). Disse funksjonene skal ikke svekkes.

NOAs vurdering av annet kulepunkt:

Første setning stiller krav om et godt beslutningsgrunnlag om naturverdier, men også et godt beslutningsgrunnlag om hvilken landskapsøkologisk funksjon det berørte området har.

Hva gjelder *beslutningsgrunnlag om naturverdier*, baseres saksbehandlingen for søknader om hogst på allerede tilgjengelig informasjon i digitale kartbaser. NOA har de siste ti årene aktivt kontrollert kunnskapsgrunnlaget ved søknader om hogst, med fokus på hogstsøknader i naturskog / biologisk gammel skog. Kartlegging av slike planlagte hogstområder i felt, har resultert i funn av store naturverdier, både truede og nær truede skogarter, som ikke tidligere er registrert. Områdene har gjennomgående hatt livsmiljøkvaliteter som burde vært fanget opp og kartfestet gjennom skogbrukets MiS-registreringer – men ikke er det. Denne mangelen på kunnskap gjør det nødvendig å stille krav om et godt beslutningsgrunnlag om naturverdier.

Hva gjelder *beslutningsgrunnlag om landskapsøkologisk funksjon*, vil vi særlig peke på landbrukskontorenes mangelfulle vurderinger av naturmangfoldloven § 10 (økosystemtilnærming og samlet belastning) ved søknader om hogst. Hver hogstsøknad vurderes for seg, også hogst i naturskog / biologisk verdifull skog, uten hensyn til tidligere omfang av flatehogst, gjenværende naturskog eller sammenheng mellom gjenværende områder av naturskog / biologisk viktig skog. Det er derfor nødvendig å stille krav til en faglig vurdering av hvorvidt omsøkt hogst vil ha landskapsøkologiske konsekvenser.

Andre setning slår fast at disse funksjonene (funksjon som økologisk korridor og for sammenhengen mellom viktige områder for biologisk mangfold) ikke skal svekkes. Vi vil her påpeke at markaforskriftens formål er å sikre et bærekraftig skogbruk som bidrar til å «*ta vare på og utvikle områdets kvaliteter*» knyttet til naturmiljø m.v. Hogst i stort omfang i naturskog med påviste rødlistearter og dokumenterte livsmiljøkvaliteter, kan etter NOAs syn ikke på noen måte være i tråd med forskriftens formål. Likevel tillates flatehogst av slik skog, i et omfang som bidrar til det motsatte av forskriftens formål; områdets kvaliteter for naturmiljøet svekkes. Retningslinjens ordlyd er nødvendig.

Vi viser her til **vedlegg 3** (s 2-8), og til NOAs medlemsblad [Grevlingen, utgave 4-2023](#) som inneholder en rekke eksempler på mangler og svakheter ved kunnskapsgrunnlaget om naturverdier i Marka og landbrukskontorenes vurdering av ulempe for naturmiljøet, herunder manglende vurderinger av sumeffekter av hogst i naturskog for naturmangfoldet og (landskaps)økologiske sammenhenger.

2023-forslagets tredje kulepunkt:

Nye landbruksveier og større nye turveier og løyper bør unngås. Dersom slike tiltak vurderes skal de søkes plassert slik at de gir minst mulig skade for naturmiljøet.

NOAs vurdering av tredje kulepunkt:

Retningslinjen gir en hovedregel om at landbruksveier og større nye turveier og løyper bør unngås i sonen.

Nye tekniske inngrep vil for det første medføre tap av skognatur i traseen og for det andre gi indirekte virkninger som følge av endrede lys og fuktighetsforhold i kantsonene langs veien. Nye inngrep vil således innebære det motsatte av formålet med sonen; leveområder kan gå tapt og fragmenteres, og økologiske sammenhenger kan svekkes.

Ved søknader om nye landbruksveier vurderes bare konsekvensen for registrert naturmangfold i selve veitraséen. NOAs påpekning av landbruksveiers fragmenteringsvirkning for inngrepsfrie skoglandskap avvises av landbruksforvaltningen. Det er derfor betimelig og nødvendig at kommunen som arealmyndighet presiserer at nye inngrep som hovedregel bør unngås innenfor sonen.

Retningslinjen setter ikke et absolutt forbud, jf. også forbeholdene i andre setning. Etter NOAs syn må retningslinjen forstås som et krav om ekstra årvåkenhet om påvirkningen av naturmiljøet ved vurdering av søknader om nye landbruksveier og større nye turveier og løyper.

2.6. NOAs forståelse av hvordan retningslinjen skal etterleves og praktiseres: NOA ber om et tillegg til planbeskrivelsen.

Dersom høringsforslaget med retningslinjer etter alternativ 2 eller med en ordlyd som i 2023-forslaget vedtas, kan det spørres hvilken praktisk betydning retningslinjen vil få for hva som kan tillates av planforslag, tiltak og hogst innenfor hensynssonen.

I utgangspunktet vil retningslinjene kunne ha betydning for alle enkeltnormer der kommunen er gitt en skjønnsmyndighet, men vi vil her særlig trekke frem hvordan retningslinjen bør innvirke på søknader om hogst etter [markaforskriften](#) § 7.

Nå pålegger markaforskriften § 7 allerede kommunen, ved en søknad om hogst, å vurdere om hogsten "kan føre med seg vesentleg ulempe", bl.a. for naturmiljø, samtidig som det sies noe mer om hva kommunen skal bygge på ved vurderingen. Hvis det fastsettes retningslinjer som foreslått i 2023-forslaget eller 2026-forslagets alternativ 2, må dette naturlig forstås slik at det skjerper vurderingen i forhold til normalsituasjonen etter § 7. Praktisk betyr dette et krav om at det skal legges særlig vekt på å ivareta områdets funksjon som økologisk korridor. I tillegg skjerpes kravet til underlag for vurderingen, med et krav om godt/tilstrekkelig beslutningsgrunnlag som angitt i 2023-forslagets andre kulepunkt første punktum, og i 2026-forslagets alternativ 2 annet punktum. På tilsvarende måte vil retningslinjen kunne virke skjerpende ved anvendelse av markaloven og annet lovverk der kommunen er gitt en skjønnsmyndighet.

Uavhengig av om ordlyden av 2026 eller ordlyden av 2023 vedtas, bør det utarbeides en instruks som klargjør hvorledes retningslinjen skal innvirke på kommunens (landbrukskontorets) saksbehandling av søknader om hogst etter markaforskriften innenfor hensynssonen. Vi bemerker her at utarbeidelse av instruks til landbrukskontoret allerede er et tiltak i Oslo kommunes [handlingsplan for biologisk mangfold](#).

En instruks må blant annet klarlegge hva som er et godt/tilstrekkelig beslutningsgrunnlag og hvordan kommunen skal vurdere påvirkningen av en omsøkt hogst på områdets funksjon som økologisk korridor. En instruks bør også gi veiledning om hvilke forhold som bør inngå i vurderingen av «vesentleg ulempe» for naturmiljøet.

En instruks bør videre presisere at det skal gjøres reelle vurderinger av naturmangfoldlovens forvaltningsprinsipper, jf. nml. §§ 8-12, herunder særlig av samlet økosystembelastning og føre-var-hensyn og at Bymiljøetatens fagmiljø alltid skal gis anledning til å gi sine biologiskfaglige og landskapsøkologiske vurderinger til søknader om hogst.

Mulige følger av retningslinjen ved kommunens vurdering av søknader om hogst i hensynssonen kan være krav om supplerende biologiske registreringer der beslutningsgrunnlaget er utilstrekkelig, foruten innvirkning på hvorvidt kommunen vil nekte hogst eller gir pålegg om hvordan hogsten skal gjennomføres, jf. markaforskriften § 7 annet ledd.

NOA fremmer følgende forslag om tillegg til planbeskrivelsen:

Behov for videre arbeid

Bymiljøetaten og Plan- og bygningsetaten gis i oppdrag, i samarbeid med landbrukskontoret og andre relevante etater, å utarbeide en instruks til landbrukskontoret for hvorledes den vedtatte hensynssone for bevaring av naturmiljø

i Marka (H560) med retningslinjer skal følges opp ved saksbehandling etter markaforskriften.

2.7. Et forslag om målrettede økologiske spredningskorridorer med strengere forvaltning

Selv om det - som vi foreslår - vedtas opprettet en hensynssone med retningslinjer etter alternativ 2/etter 2023-forslaget, er det etter vår mening behov for et enda strengere vern i deler av Marka enn det som ligger i disse retningslinjene.

Basert på tilgjengelig kunnskap om skogtilstand og naturverdier, og NOAs mangeårige erfaring med hogstsaker og vernesaker i Marka, har NOA gått opp og identifisert – i felt – særlig viktige spredningskorridorer i Oslo kommune. Ut fra dette vil vi foreslå opprettelse av korridorer i Marka for dette formålet, med et strengere forvaltningsregime.

Vårt forslag om spredningskorridorer sammenfaller i all hovedsak med korridorene avgrenset i [Biofokus rapport 2022-115](#), men utgjør et betydelig mindre areal. Korridorene binder sammen eksisterende verneområder, naturtyper og andre biologisk viktige områder der dagens skogtilstand gir størst potensial for utvikling av egnede livsmiljøer på kort og lang sikt. NOAs forslag til spredningskorridorer er vist i **figur 1** og **figur 2**. Mer informasjon, dokumentasjon og kartfiler kan oversendes på forespørsel.

En forutsetning for NOAs spredningskorridorer er at korridorene underlegges en tydelig og streng skjøtels-/forvaltningsplan der kun tiltak som reelt forbedrer den økologiske tilstanden kan tillates. Innenfor NOAs korridorforslag bør følgende regler praktiseres:

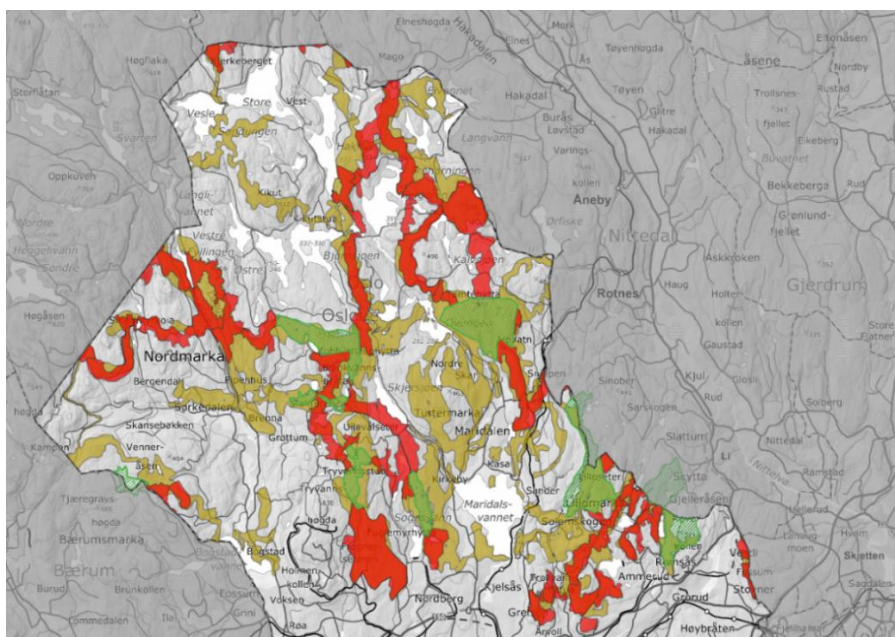
- Kjerneområder og naturtyper: Urørt
- Naturskog: Urørt / svært forsiktig plukkhogst
- Planteskog: Restaurering
- Korridorene omfatter en buffersone hvor det kun tillates forsiktig plukkhogst, og avtagende inn mot kjernen.
- Naturreservater og friluftslivsområder: Samme forvaltning som øvrige verneområder

Det er mulig at så skarpe regler for skjøtsel og bevaring av skog innenfor korridorene som foreslått her, går lenger enn det pbl. (hensynssoner) og markaforskriften § 7 gir hjemmel for i LNF-områder. Bruk av retningslinjene for hensynssonen ved saksbehandling etter markaforskriften, uavhengig av om 2023-ordlyd eller 2026-ordlyd vedtas, gir ikke uten videre hjemmel til å stille krav om restaureringstiltak eller de facto vern mot skogbruk av (større) områder innenfor hensynssonen, slik NOA forutsetter for vårt forslag. Hvis det er slik, kan det være nødvendig å begrunne opprettelsen av spredningskorridorer på annen måte. *En mulig løsning* kan være å regulere de viktigste korridorene, eksempelvis NOAs forslag, til «naturområde» eller «naturvern», jf. pbl. § 12-5 nr. 5, som gir kommunen slik myndighet. Vi går ikke nærmere inn spørsmålet her, men foreslår at kommunen utreder mulighetene for en slik skjerpet forvaltningsregulering. Dersom det blir aktuelt, vil vi gjerne bidra med videre innspill.

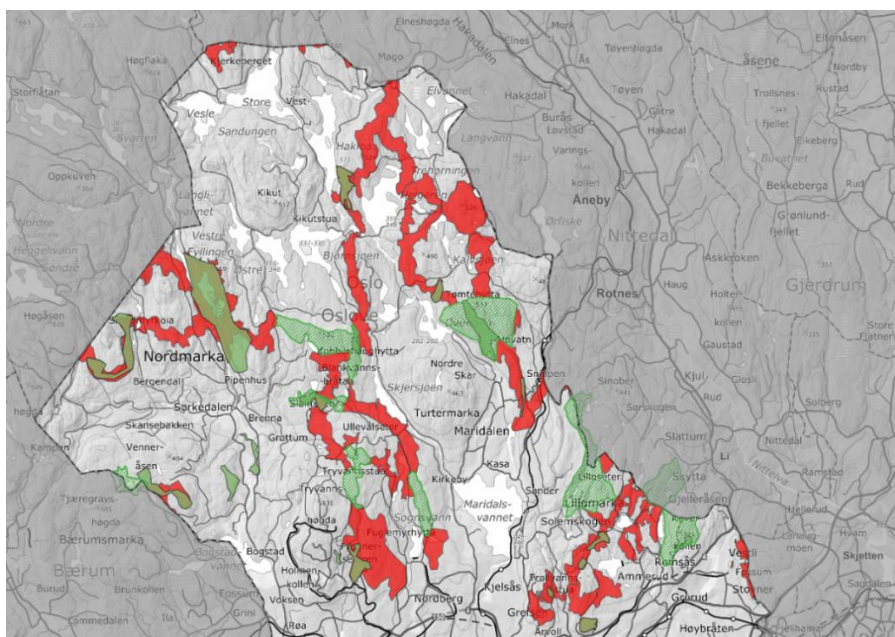
NOA ber om at det i sammenheng med omtalen av hensynssone H560 i planbeskrivelsen tilføyes følgende tekstboks:

Behov for videre arbeid

Plan- og bygningsetaten og Bymiljøetaten gis i oppdrag å utrede muligheten for å etablere egne spredningskorridorer med et strengere forvaltningsregime i særskilt viktige deler av hensynssone H560 i Marka; f.eks ved å regulere vedkommende område som naturvernområde etter pbl. § 12-5 nr. 5.

Figur 1: NOAs forslag til korridorer og nye verneområder (rødfarget) gir forbindelse til kommuneskogen i sør og binder sammen eksisterende naturreservater etter naturmangfoldloven og friluftslivsområder vernet etter markaloven (begge grønn skravur). De delene av høringsforslagets hensynssone (alternativ 2) som ikke overlapper med NOAs forslag vises med lysebrun/beige farge.

Figur 2: NOAs forslag til korridorer og nye verneområder (rødfarget) gir forbindelse til kommuneskogen i sør og binder sammen eksisterende naturreservater etter naturmangfoldloven (grønn skravur) og friluftslivsområder vernet etter markaloven (også grønn skravur). I denne figuren vises også de særlig biologisk viktige områdene som er trukket frem i Biofokus rapport 2022-115 (heldekkende grønnfarge).

2.8. Konklusjon

En sammenfatning av NOAs standpunkter er gitt i pkt 2.0. NOA støtter 2026-høringens alternativ 2, fortrinnsvis med retningslinjer som i 2023. Vi mener en slik hensynssone vil være et viktig grep for å motvirke ytterligere fragmentering som følge av hogst i gjenværende naturskog, ved at det stilles krav til et godt beslutningsgrunnlag og styrket vektlegging av hensyn til naturmiljø og landskapsøkologisk sammenheng (funksjon som økologisk korridor).

3. ANDRE FORHOLD

Arealplanen må legge til rette for mer natur i byen, naturrestaurering, bevaring og styrking av naturlig karbonlagre og reduserte klimagassutslipp.

Merknader og forslag til styrking av foreslåtte bestemmelser

- Bestemmelse 10.1.1.b: NOA mener byggeforbudet også må gjelde for hele natur-/vegetasjonsbeltet (kantsonen) langs vassdragene uavhengig av lengde fra vannkant.
- Bestemmelse 10.2: NOA støtter tydelige krav til bevaring av naturtyper, men mener bestemmelsen bør skjerpes, f.eks ved å inkludere B-områder i første kulepunkt og C-områder i andre kulepunkt. Vi minner om at med fri utvikling, eller skjøtselstiltak der det er nødvendig, vil B- og C-områder over tid utvikles/restaureres til A-områder.
- Bestemmelse 10.5.5: NOA støtter presisering av plankravet for landbruksveier, men ordlyden bør skjerpes tilsvarende ordlyden i bestemmelse 34.1.c i 2023-forslaget.

Merknader til bestemmelser som er tatt ut, sammenholdt med 2023-forslaget

Med unntak for bestemmelse 13.b om en «parkagre» fremstår arealplanforslaget av 2026 som svekket på bevaring og sikring av naturen i byggesonen, bevaring av naturlige karbonlagre og naturrestaurering.

Flere bestemmelser er tatt ut, uten at det klart fremgår hva som er årsaken, og om intensjonen bak bestemmelsene er ivaretatt på andre måter eller gjennom andre politiske prosesser. Høringspartene kan således ikke vite om det ligger faglige, juridiske eller politiske vurderinger til grunn for endringene, eller en kombinasjon av disse. Blant annet er følgende bestemmelser fra 2023-høringen ikke å finne i 2026-høringen:

- Planbestemmelse 35.1.a om krav til restaurering ved tiltak i sjø
- Planbestemmelse 14.5 om hensyn til karbonrike arealer / ivaretagelse av karbonlagre
- I 2023-høringen var myr med i temakart T4, både i kartet og med tilhørende bestemmelser som skulle minimere inngrep i myr. Det er ikke med i 2026-forslaget.
- I 2023 var det i bestemmelsene skrevet at det for turveier og skiløyper alltid skulle vurderes alternativer som ikke innebærer inngrep i myr. Det står så vidt vi ser ingenting om dette i 2026-dokumentene.

Vi ber om at endringene revurderes, og at det i tilsvarende høringsprosesser senere gis oversiktlig informasjon om hvilke endringer som er gjort og begrunnelse for endringene.

Med vennlig hilsen

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS

Georg Reiss (sign.)
Styreleder

Vilde Skålnes Haugsnes (sign.)
Daglig leder

Vedlegg:

- 1) Eksempler på grønne arealer i byggesonen hvor arealformål må endres til «grønnstruktur»
- 2) NOAs uttalelse til høringen av KPA 2023
- 3) NOAs utdypende uttalelse om hensynssoner i Marka til KPA-høringen i 2023
- 4) NOAs notat om kommunens hjemmel til å fastsette hensynssoner for bevaring av naturmiljø til KPA-høringen i 2023
- 5) Juridisk tilleggsnotat til høringen i 2026